

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XX/140/2012
Rady Gminy Łaziska
z dnia 28 grudnia 2012r.
w sprawie przyjęcia
Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2013.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2013**

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Również zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124) prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy.

Zadania w tym zakresie powinny być realizowane, zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie przez radę gminy. Środki finansowe na realizację wyżej wymienionych zadań pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Gmina Łaziska jest gminą typowo rolniczą. W ostatnich latach, w wyniku zachodzących zmian gospodarczych i społecznych, a także strat w działalności rolniczej spowodowanych na terenie naszej gminy m. in. nieurodzajem, klęską powodzi, która miała miejsce w 2010 r. na znacznym obszarze gminy oraz postępującą dekoniunkturą w tym obszarze gospodarki, nastąpiło znaczne uszczuplenie dochodów społeczeństwa gminy. Urodzaje w latach 2011 i 2012 były na terenie gminy względnie korzystne i poprawiły sytuację finansową rolników. Nie spowodowało to jednak znaczącej poprawy sytuacji materialnej większości rolników, a to m. in. z powodu postępującego i znacznego wzrostu kosztów środków ochrony roślin, nawozów i paliwa, co przyczynia się do niskiej opłacalności produkcji rolniczej. Ma to bezpośrednie przełożenie na sytuację społeczną w gminie, ponieważ jak zawsze w przypadku ograniczeń finansowych następuje nasilenie

problemów związanych z przemocą domową oraz nadużywaniem alkoholu.

W ostatnim okresie na terenie gminy nie przybyło także nowych miejsc pracy, a wręcz ich ubyło i sytuacja w tym względzie uległa znacznemu pogorszeniu. Nie tylko na lokalnym, okolicznym rynku zatrudnienia brakuje miejsc pracy, jest ich także dużo mniej i dużo trudniej je uzyskać i utrzymać w miejscach, które do tej pory je zapewniały tj. w dużych aglomeracjach miejskich i za granicą, z czym do czasu wystąpienia kryzysu gospodarczego w Europie nie było problemu. Postępujące bezrobocie zmusza jednak młodzież i starszych mieszkańców gminy do szukania pracy za granicą.

Problem braku pracy dotyczy nie tylko osób niezaradnych życiowo i w wieku starszym, ale także osób najbardziej energicznych i młodych. W związku z opisaną wyżej sytuacją gospodarczo – społeczną na terenie naszej gminy nie zmieniają się w sposób znaczący problemy, z którymi mają do czynienia Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaziskach, Policja i GKP i RPA. Jednymi z nich są problemy związane z używaniem i nadużywaniem alkoholu oraz innych środków wpływających na świadomość ludzką. Wpływają one w sposób bezpośredni na powstawanie przemocy domowej, krzywdzenie dzieci oraz pogłębiają słabą kondycję finansową rodzin, których dotyczą.

Krajowe dane mówią, że:

- osoby uzależnione od alkoholu stanowią około 2 %, a nadużywające 15 % dorosłej populacji - nasza gmina pod tym względem nie odbiega od średniej krajowej;
- osoby współuzależnione, żyjące w rodzinach i w otoczeniu osób uzależnionych i nadużywających alkoholu stanowią najczęściej 3 – 4 osoby, co stanowi około 51% społeczeństwa, dla których picie alkoholu jest problemem;
- na jeden punkt sprzedaży alkoholu o zawartości powyżej 4,5 % przypada około 250 osób dorosłej populacji,
- najczęściej występującym problemem związanym z piciem alkoholu są zjawiska przemocy domowej. Dane Policji z 2011 roku mówią o około 120 przypadkach interwencji domowych na terenie naszej gminy, w tym około 90 związanych było z nadużywaniem alkoholu. Rok 2012 przyniósł lekką poprawę. Liczba tych interwencji w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o około 10%.

W 2010 roku prowadzonych było 10 postępowań z zastosowaniem procedury „Niebieskiej Karty”, w 2011 r. 8 postępowań, zaś w 2012 r. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, działający od lipca 2012 r. do chwili obecnej, rozpatrywał 5 wniosków o znęcanie się, w tym 4 z procedury „Niebieskich Kart”. Wnioski wynikające z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są zachęcające.

- problemem jest również zakłócanie ładu i porządku przez osoby nietrzeźwe i spożywające alkohol w miejscach publicznych, najczęściej w pobliżu miejsc sprzedaży alkoholu Policja nałożyła w 2009 r. mandaty na 35 osób, w 2010 r. na 16 osób, w 2011 r. na 15 osób, natomiast w 2012 - do chwili obecnej - 17 mandatów.

Powyższe dane stanowią tylko częściowy obraz problemów związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu.

Odnośnie problemu narkomanii stwierdzić należy, że w Gminie Łaziska ten problem oficjalnie jeszcze nie występuje. Brak jest informacji o osobach uzależnionych od narkotyków oraz dystrybucji narkotyków na terenie gminy. Nie świadczy to jednak o braku zagrożenia z tej strony. Młodzież odwiedzająca dyskoteki, uczniowie szkół średnich i studenci szkół wyższych mogą w łatwy sposób stać się przedmiotem i podmiotem zagrożeń narkotykowych, tym bardziej, że sprzedaż „dopalaczy” prowadzona jest przez Internet.

POSIADANE ZASOBY

Gmina Łaziska dysponuje:

- powołaną przez Wójta Gminy Łaziska - Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwaną w treści programu „GKPiRPA”,
- powołanym przez Wójta Gminy Łaziska Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie integrującym działania wszystkich służb zajmujących się dotychczas tym problemem,

- istniejącą w Opolu Lubelskim – Poradnią Odwykową, prowadzącą zajęcia terapeutyczne, z której Gmina Łaziska współkorzysta z innymi podmiotami,
- istniejącymi w Opolu Lubelskim dwoma grupami AA - obydwoma przy Klubie Abstynenta w Opolu Lubelskim,
- działającą przy Klubie Abstynenta w Opolu Lubelskim grupą Al-anon,
- istniejącą przy budynku Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach halą sportową, a w jej ramach m. in. siłownię sportową, w której realizowane są pozalekcyjne zajęcia sportowe wśród dzieci i młodzieży - ostatnio została ona wzbogacona o dobudowany kompleks boisk sportowych „Orlik”, które umożliwią wzbogacenie proponowanej dotychczas oferty zajęć sportowo - rekreacyjnych,
- Gminną Biblioteką i Domem Kultury w Łaziskach, która corocznie organizuje dla dzieci imprezy o charakterze profilaktycznym,
- działającymi na terenie Gminy Łaziska stowarzyszeniami kultury fizycznej i sportu, realizującymi sportowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci z terenu gminy Łaziska,
- salami gimnastycznymi przy Szkołach Podstawowych w: Braciejowicach, Kamieniu, Kępie Piotrawińskiej i Zakrzowie, w których istnieją możliwości realizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci z obszaru działania danej placówki,
- zakupionymi przez Gminę i przekazanymi mieszkańcom wsi do korzystania, stołami do tenisa stołowego, znajdującymi się obecnie w miejscowościach: Wrzelów, Trzciniec, Piotrawin, Braciejowice, Kopanina Kamińska, Łaziska, Kępa Gostecka, Zgoda, Niedźwiada Duża, Głodno, Zakrzów i Las Dębowy.

**MAJĄC NA WZGLĘDZIE POTRZEBY GMINY W ZAKRESIE
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2013 PLANUJE SIĘ:**

I. W zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków:

1. Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na zajęcia terapeutyczne prowadzone przez Poradnię Odwykową w Opolu Lubelskim, a uzależnionych od narkotyków do ośrodków MONAR, lub innych instytucji zajmujących się leczeniem narkomanów. W stosunku do osób uchylających się od leczenia kierowanie wniosków do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego od alkoholu.
2. Motywowanie do zmian zachowań osób nadużywających alkoholu i zażywających narkotyki przez: członków GKPiRPA, policjantów, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Łaziskach oraz członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie.
3. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych wśród osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.
4. Zapewnienie miejsca na spotkania grupy Anonimowych Alkoholików (AA), Anonimowych Narkomanów (AN) - gdyby takie na terenie gminy powstały.
5. Zakup dla Poradni Odwykowej w Opolu Lubelskim materiałów do prowadzenia swojej działalności.

II. W zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1. Kierowanie osób z rodzin z problemem alkoholowym do Poradni Odwykowej w Opolu Lubelskim na zajęcia grup terapeutycznych.

2. Upowszechnienie informacji dotyczących przemocy domowej (zakup materiałów edukacyjnych).
3. Upowszechnienie wykazu instytucji, które mogą być pomocne dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Wykorzystanie procedury „Niebieskiej Linii” do interwencji w zakresie pomocy dla ofiar przemocy (dotyczy Policji i pomocy społecznej oraz procedury postępowania Komisji).
5. Kierowanie osób z rodzin objętych przemocą w rodzinie do:
 - Prokuratury,
 - Policji,
 - Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. Udział Gminy w ogólnopolskich kampaniach organizowanych przez PARP-ę i inne organizacje.
7. Udział członków GKPiRPA w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
8. Sfinansowanie kosztów działalności Punktu konsultacyjnego dla potrzeb działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
9. Kierowanie osób doznających przemocy do grupy wsparcia, która powstała przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim.
10. Monitorowanie potrzeb przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łaziskach i wsparcie, w przypadku konieczności, w zakresie pomocy społecznej osób uzależnionych i rodzin osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

III. W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i sportowo - rekreacyjnych.

1. Realizacja w Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach programu profilaktycznego propagującego zdrowy styl życia pod hasłem – „Mam wybór ...”.
2. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w siłowni, na hali sportowej oraz w kompleksie boisk sportowych „Orlik” przy Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach.
3. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w pomieszczeniach Szkoły Podstawowej w Braciejowicach.
4. Zakup sprzętu sportowego i usług potrzebnych do prowadzenia zajęć sportowych.
5. Przeprowadzenie razem z Komendą Powiatową Policji konkursu pod hasłem: „Jestem bezpieczny” – dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Łaziska.
6. Współfinansowanie prowadzenia w Szkołach Podstawowych w Kępie Piotrawińskiej, Kamieniu, Braciejowicach i Zakrzowie programów profilaktycznych dotyczących promocji zdrowego stylu życia, w tym również przekazanie podstawowych wiadomości o szkodliwości używek.
7. Zorganizowanie wyjazdu dzieci z rodzin z problemem alkoholowym na obóz profilaktyczno –wychowawczy (zakłada się sfinansowanie wyjazdu 6 osób).
8. Propagowanie i wspieranie prowadzonej działalności sportowej wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy.
9. Przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli i osób pracujących z młodzieżą w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży przedstawione powyżej ujmują w swojej zawartości elementy szeroko rozumianej profilaktyki antynarkotykowej.

IV. W zakresie wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:

1. Nawiązywanie kontaktów z gminami ościennymi – m. in.: Opole Lubelskie, Józefów, Wilków – w celu wspólnego rozwiązywania niektórych problemów, np. w formie szkolenia.
2. W przypadku powstania grup samopomocowych AA, AL - anon, AN zapewnienie tym grupom pomocy merytorycznej oraz miejsca na spotkania.
3. Udział przedstawicieli Gminy w konferencjach, szkoleniach i naradach organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego i powiat opolski.
4. Udział Gminy w ogólnopolskich kampaniach społecznych w zakresie przeciwdziałania skutkom używania środków psychoaktywnych.
5. Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

V. W zakresie podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

W razie powzięcia wiadomości o prowadzeniu na terenie gminy Łaziska reklamy lub promocji napojów alkoholowych oraz informacji o sponsorowaniu imprez masowych oraz o sponsorowaniu przez producentów i dystrybutorów napojów alkoholowych – wbrew zakazom wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak również w razie uzyskania informacji o sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się one w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18 oraz na kredyt lub pod zastaw, niezwłocznie zostaną podjęte, zgodnie z przepisami prawa, działania

mające na celu zwalczanie zakazanych postępowań i zapobieganie im w przyszłości, w szczególności poprzez zawiadomienie właściwych organów ścigania o popełnieniu czynów zabronionych, pod sankcją odpowiedzialności karnej i w razie potrzeby poprzez uczestniczenie w postępowaniu karnym umocowanego przedstawiciela Gminy Łaziska w charakterze oskarżyciela publicznego, na zasadach określonych przez przepisy kodeksu o postępowaniu karnym.

VI. W zakresie wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej:

Zadanie to jest zadaniem uzupełniającym dotychczasowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu. Ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii można finansować zatrudnienie socjalne tylko osób uzależnionych od alkoholu po zakończonym programie psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego. Roczny koszt pobytu osoby skierowanej do Centrum Integracji Społecznej szacowany jest na 15 – 20 tysięcy złotych. Ze względu na wysokie koszty oraz na brak w pobliżu Centrum Integracji Społecznej, Gmina Łaziska nie planuje w 2013 roku finansować zadań z tego zakresu.

VII. W zakresie zasad wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Członkom Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonane prace (tj. za udział w posiedzeniach, za wykonane kontrole) przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 90,00 zł. brutto.

VIII. W zakresie realizacji Programu.

Za realizację programu odpowiada Wójt Gminy, zaś sprawy merytoryczne wykonywał będzie koordynator do spraw profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.